

beeldende vorming

3.5 Leeswijzer doorlopende leerlijn beeldende vorming

Beeldend onderwijs wil leerlingen 'beeldwijs' maken. Het doel is dat ze beeldcommunicatie begrijpen en ook leren gebruiken. Leerlingen dienen zich bewust te worden van de rol die ze zelf (kunnen) spelen, zodat ze goed geïnformeerde, actieve en creatieve deelnemers worden in onze steeds veranderende, maar altijd beeldrijke cultuur.

Uitgangspunt voor deze leerlijn is dat leerlingen vertrouwd raken met het beeldend handelen van henzelf en van anderen. Op die manier wordt omgaan met beelden en beeldtaal een stukje van henzelf en krijgen ze de mogelijkheid betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Het gaat er niet alleen om dat leerlingen beeldbegrip ontwikkelen, dat ze leren denken over en in beelden, maar ook dat ze een eigen beeldend vermogen ontwikkelen.

Leeropbrengst binnen de culturele vermogens

Receptief vermogen

Het beeldend onderwijs richt zich op het vermogen tot beleven, beschouwen en interpreteren van beelden.

Creërend vermogen

Het vak beeldend richt zich bij uitstek op productie. Leerlingen maken zelf beelden en ontwikkelen zo hun beeldend vermogen. Door vorm te geven aan wat ze ervaren, voelen en denken, communiceren ze met eigen beelden.

Reflectief vermogen

Leerlingen ontwikkelen een kritische houding ten opzichte van eigen en andermans werk(proces), gaandeweg en achteraf. Ze kunnen benoemen en vergelijken en worden zich zo bewust van hun eigen ontwikkeling.

Analyserend vermogen

Leerlingen kunnen met beeldende begrippen betekenis geven aan beeldend werk en dat plaatsen in de tijd, cultuur en maatschappij waarin het is ontstaan. Ze kunnen informatie onderzoeken, in zich opnemen en toepassen in eigen werk.

Leeropbrengst binnen de kerndoelen; primair onderwijs

Kerdoel 54

Leerlingen leren met beeldende aspecten, materialen en technieken gevoelens en ervaringen op persoonlijke wijze vorm te geven en te communiceren.

Kerdoel 55

Leerlingen leren zelf gecreëerde beelden en die van anderen te interpreteren, waarderen en er een mening over te vormen.

Kerdoel 56

Leerlingen verwerven kennis door te kijken naar verschillende genres binnen de beeldende kunst en media en kunnen die beleven en beschouwen.

Leeropbrengst binnen de kerndoelen; voortgezet onderwijs

Kerdoel 48 + 49

Leerlingen leren de zeggenschap van beelden te onderzoeken en toe te passen om eigen gevoelens uit te drukken en ervaringen vast te leggen. Ze kunnen het resultaat presenteren en toelichten.

Kerdoel 50

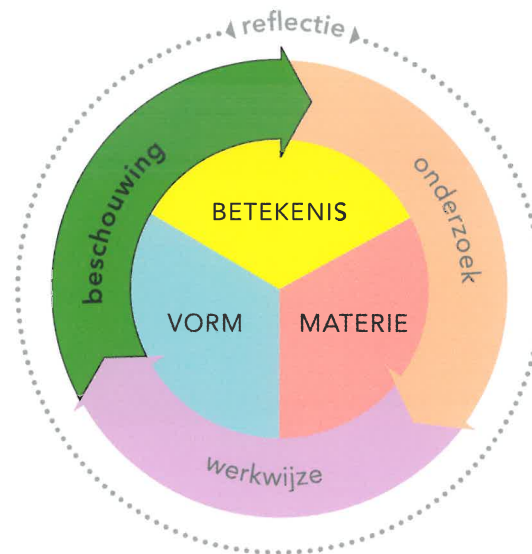
Leerlingen leren op basis van achtergrondkennis te kijken naar verschillende genres en technieken binnen de beeldende kunst, deze te herkennen en te benoemen.

Kerdoel 51 + 52

Leerlingen kunnen reflecteren op eigen en andermans werk, hierover een beargumenteerde mening vormen en discussiëren over de betekenis van beelden. Ze kunnen daarvan verslag doen via visuele of auditieve middelen in een portfolio.

Toelichting vakspecifieke begrippen

Binnen het beeldend onderwijs wordt met meerdere modellen gewerkt. De meeste Pabo's en ook de Pabokennisbasis werken met het cirkelmodel van 'Laat maar zien'. Binnen de doorlopende leerlijn werken we vanuit het ontwikkelen van culturele vermogens. Inhoudelijk

Model: Onna 2008

bestaan er bij elk vermogen raakvlakken met de vakspecifieke onderdelen: beschouwing, onderzoek en werkwijze. Deze zijn gekoppeld aan materiaal, vorm en betekenis binnen het cirkelmodel.

Beeldende werkstukken ontstaan wanneer betekenis, vorm (beeldaspecten) en materiaal op elkaar worden afgestemd. In beeldend onderwijs gaan leerlingen aan de slag met onderwerpen en thema's in een betekenisvolle context. Ze worden geïnspireerd in een situatie die hen aanzet tot creatief, oorspronkelijk vormgeven. Om hun ideeën vorm te geven, leren ze de beeldende mogelijkheden van diverse materialen en technieken te onderzoeken aan de hand van de beeldaspecten ruimte, kleur, vorm, textuur en compositie.

Er zijn veel methodes ontwikkeld voor het primair onderwijs. De meest bekende zijn 'Moet je doen' en 'Laat maar zien' (een digitale methode die nog steeds in ontwikkeling is). Methodes zijn als basis voor lessen beeldend onderwijs binnen de school een prima uitgangspunt.